

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO
postmottak@fin.dep.no

Bergen, 18.12.2024

Høringsuttalelse til regjeringens forslag om Norges nye klimamål for 2035

Norsk klimastiftelse er Norges grønne tankesmie. Vår hovedoppgave er å levere forskningsbasert innsikt, grundige analyser og nye ideer for klimapolitikken.

Vi takker for muligheten til å gi våre anbefalinger til Norges nye klimamål for 2035.

Innledning

Et hovedpoeng fra vår side er at klimamålene må ta utgangspunkt i 1,5-gradersmålet og samtidig gi klare styringssignaler til innbyggere, politikere, forvaltning og næringsliv. Klimaloven må tydelig spesifisere omfanget av utslippskutt som kreves i Norge, samt tidsrammene for gjennomføring.

Det er avgjørende å benytte denne anledningen til også å identifisere konkrete tiltak som øker sannsynligheten for at klimamålene nås. I 2023 hadde Norges utslipp kun gått ned 9,1 prosent siden 1990¹, mens målet er en reduksjon på 55 prosent innen 2030. Dette illustrerer et klart behov for å styrke det politiske klimastyringssystemet.

EU er Norges viktigste økonomiske og politiske partner, og det er i Norges klare interesse å samarbeide tett med EU for å løse felles utfordringer. For å sikre forutsigbarhet for både norsk næringsliv og politikuttforming, er det avgjørende at regjeringen raskt avklarer om klimasamarbeidet med EU skal videreføres etter 2030. Vi mener, i likhet med Klimautvalget 2050, at det vil være klokt at Norge deltar i EUs klimaregelverk frem mot 2050. Likeledes vil raskere implementering av relevant EU-regelverk gi klarere rammer både når politikken utformes og for næringslivet.

Vi vil også understreke at en alvorlig svakhet ved høringsnotatet er fraværet av regjeringens vurdering av Den europeiske menneskerettsdomstolens (EMD) avgjørelse i klimaklagesaken mot Sveits. Denne avgjørelsen kan få betydelige konsekvenser for norsk klimapolitikk², og vi forventer at regjeringen analyserer dommen og tilpasser den norske klimaloven til de rammene EMDs vurderinger fastsetter.

Her følger Klimastiftelsens anbefalinger:

---

¹ <https://www.tilnull.no/klima/klimagassutslipp>

² <https://www.nhri.no/2024/historisk-dom-fra-menneskerettsdomstolen-i-strasbourg-manglende-kutt-av-klimagassutslipp-fra-myndighetene-kan-krenke-menneskerettighetene/>

Anbefaling 1: Nytt klimamål for 2035 som også sikrer klimakutt i Norge

Norge bør melde inn et klimamål for 2035 som tar utgangspunkt i Parisavtalens innhold og vitenskapens anbefalinger for å holde verden på sporet av 1,5-gradersmålet. Dette samsvarer også med erklæringen Norge signerte under COP29 i Baku, sammen med EU og flere andre land.³

Vår anbefaling er at regjeringen følger Miljødirektoratets råd om å sette et mål om minst 80 prosent reduksjon i klimagassutslipp innen 2035 sammenlignet med 1990. Målet må omfatte hele økonomien, og måloppnåelse kan skje gjennom nasjonale utslippskutt, samarbeid i EU (inkludert kvotesystemet) og bruk av fleksible mekanismer under Parisavtalens artikkel 6.

2035-målet er ikke et endestopp i klimapolitikken, men en etappe på vei mot lavutslippssamfunnet i 2050. Det vil etter dagens klimalov si at norske klimautslipp skal være 90-95 prosent lavere i 2050 enn i 1990. I realiteten betyr det nullutslipp i alle energirelaterte sektorer.⁴ For å sørge for en god og realistisk utslippsbane mot 2050, er det viktig at vi også har et tydelig 2035-mål for utslippsreduksjoner innenfor Norges grenser.

Regjeringen forsøkte i Hurdalsplattformen å introdusere et nasjonalt klimamål som skulle leve ved siden av de lovfestede forpliktelsene. Dette var, etter vår mening, et prisverdig forsøk, men det har ikke fungert som det styringssignalet det var ment å være. Uten forankring gjennom innmelding til FN, fikk ikke dette målet noen reell innvirkning på politikken. Til syvende og sist er det det som står i klimaloven, og som blir meldt inn under Parisavtalen, som teller.

Derfor er det avgjørende å lovfeste hvor stor andel av det nye 2035-målet som skal nås gjennom utslippskutt i Norge. Vi anbefaler igjen at regjeringen følger Miljødirektoratets faglige råd, som ut fra en vurdering om hva som er både ambisiøst og mulig, sier at tre fjerdedeler av 2035-målet på 80 prosent bør nås med innenlandske kutt. Det tilsvarer et nasjonalt 2035-mål på 60 prosent utslippskutt sammenlignet med 1990.

Et slikt mål vil gi tydelige styringssignaler til innbyggere og beslutningstakere i politikk, forvaltning og næringsliv, og styrke troverdigheten i norsk klimapolitikk.

Anbefaling 2: Mål for klimafinansiering

Klimakrisen er et globalt problem som krever at alle land legger ned en innsats som gjenspeiler landets «høyest mulige ambisjon», slik det er formulert i Parisavtalen. Norge kan, etter vår vurdering, bidra til betydelig større utslippskutt enn det som kan oppnås innenfor landets egne grenser.

Denne tankegangen er ikke ny. Den ligger for eksempel til grunn for den norske regnskogsatsingen, som nå er forlenget til 2035⁵, samt målet om klimanøytralitet i 2030.

---

³ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/norge-oppfordrer-til-nasjonale-mal-i-trad-med-15-gradersmalet/id3075579/>

⁴ <https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/sites/479/2023/10/Klimautvalget-2050.pdf>

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-vil-redde-mer-regnskog/id3054310/>

Klimanøytralitet vil i realiteten bety et kutt på hundre prosent av utslippene, om vi skal ta det bokstavelig. Norge er nå i gang med å kjøpe kvoter for å oppfylle dette målet⁶.

Regjeringen gir selv et godt argument for at Norge bør bidra enda mer internasjonalt. I høringsnotatet skriver de:

«I vurderinger av rettferdighetshensyn bør det tas hensyn til at Norge er et rikt industriland, som har ressurser til å bidra med høye ambisjoner i det internasjonale klimaarbeidet».

Vår vurdering av dette er at Norge, som en rik nasjon med store finansielle ressurser og betydelige inntekter fra eksport av fossil energi, ikke bare har kapasitet til å bidra mer internasjonalt, men også har et særskilt ansvar for å gjøre det.

Norge bør derfor inkludere et klimafinansieringsmål som en del av sine forpliktelser under Parisavtalen, der pengene skal gå til grønne investeringer i utviklingsland. Dette målet kan uttrykkes i millioner tonn CO₂ eller som en prosentandel av Norges samlede utslipp, på linje med målet om klimanøytralitet. Det er også mulig å knytte målet til utslippene fra norsk eksport av olje og gass, som Menon i 2022 beregnet til cirka 550 millioner tonn CO₂-ekvivalenter⁷. Dette er også noe professorene Steinar Holden og Michael Hoel ved Universitetet i Oslo har sett nærmere på⁸.

Formålet med å melde inn et norsk klimafinansieringsmål til FN, er å kunne bidra substansielt til å dekke det enorme behovet for grønne investeringer i utviklingsland. Vi vet at jo lenger vi venter med å fremskaffe nødvendig investeringskapital, desto dyrere blir det⁹.

Erfaringer viser at slike statlige initiativer ofte utløser betydelig privat kapital. Det er viktig at ordningene Norge støtter, har det som siktemål.

Vi tror et ambisiøst norsk klimafinansieringsmål også kan inspirere andre land i tilsvarende posisjon til å ta lignende initiativ.

Anbefaling 3: Mål for stans av naturtap og økt karbonlagring

Å hindre tap av natur, og dermed jordas evne til å lagre CO₂, er en viktig del av klimapolitikken. Dette er et område som krever sterkere styringssignaler både til forvaltningens ulike nivåer og næringslivet.

Klimastiftelsen støtter regjeringens vurdering om at utslipp og opptak av CO₂ fra skog- og arealbruk ikke bør inngå i et nytt klimamål for 2035 på samme måte som for andre sektorer. Dette begrunner vi med den betydelige usikkerheten knyttet til skogens fremtidige

---

⁶ <https://www.energiogklima.no/meninger-og-analyse/klimavalg21/bra-med-avtale-om-kvoter-men-sandviks-kvotekjop-er-ikke-et-alternativ-til-kutt-i-norge-og-eu>

⁷ https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/sites/479/2022/10/rapportutkast-norske-utslipp_221017-endelig-endret.pdf

⁸ <https://www.samfunnsokonomien.no/wp-content/uploads/2024/09/Samfunnsokonomien-nr-4.pdf>

⁹ <https://www.theguardian.com/environment/2024/nov/14/wealthy-countries-must-invest-1tn-a-year-by-2030-for-climate>

karbonopptak, som blant annet kan påvirkes av klimaendringer (tørke, ekstremregn o.l.), risiko for barkbilleangrep og andre forhold som kan redusere opptaket i fremtiden.

Mens regjeringen foreslår at kun addisjonelle opptak og utslipp i skog- og arealbrukssektoren skal regnes inn mot måloppnåelsen, anbefaler vi at Norge melder inn egne klimamål for denne sektoren under Parisavtalen. Disse målene bør forankres i den norske klimaloven: ett mål for å hindre arealendringer som fører til utslipp, og ett mål for å øke karbonlagring gjennom styrket opptak.

Egne klimamål for skog- og arealbrukssektoren kan bidra til å kople klimapolitikken med nasjonale mål for naturmangfold og internasjonale forpliktelser for bevaring av natur. Dette er i tråd med anbefalingene fra Klimautvalget 2050.

Vi er klar over at de samme innvendingene mot å inkludere skog- og arealbruk i det overordnede klimamålet også gjelder for egne mål om karbonlagring. Likevel vil et eget mål redusere risikoen for at usikkerhet knyttet til skogens fremtidige opptak, for eksempel ved skogbranner, påvirker den øvrige klimapolitikken.

Anbefaling 4: Et tydeligere 2050-mål

Norge har i dag et lovfestet et mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050, definert som en reduksjon i klimagassutslippene på 90-95 prosent sammenlignet med nivået i 1990.

En svakhet med dette målet er at det ikke presiserer hvor stor andel av utslippskuttene som skal finne sted i Norge. For det første er det uklart om utslipp og opptak fra skog- og arealbruk skal inkluderes. For det andre fastslår målet at det i vurderingen av måloppnåelse skal *«tas hensyn til effekten av norsk deltakelse i det europeiske klimavotesystemet for virksomheter»*.

Vi har tidligere argumentert for at regjeringen bør presisere hvor store utslippsreduksjoner som skal tas i Norge i det nye 2035-målet, og vi mener dette også må gjelde for 2050-målet. Derfor støtter vi forslaget til Klimautvalget 2050 om å tydeliggjøre i klimaloven at 2050-målet skal nås uten å inkludere utslipp og opptak fra skog- og arealbrukssektoren.

Det er viktig, slik vi har vært inne på tidligere, at målet for 2050 ikke etterlater tvil og uklarhet om hvordan det kan oppnås.

Anbefaling 5: Forpliktende karbonbudsjetter og et uavhengig klimaråd

Å redusere utslippene til nær null i løpet av noen få tiår krever en langt mer helhetlig tilnærming til klimapolitikken enn det vi har sett hittil.

For å oppnå dette, må løpende politikk på alle samfunnsområder i større grad forankres i de nye, oppdaterte klimamålene. Vi mener regjeringen bør se til Storbritannia, som sannsynligvis har etablert verdens mest vellykkede klimastyringssystem gjennom den britiske klimaloven (Climate Change Act, 2008). For å sikre 2050-perspektivet, har de blant annet etablert en ordning med femårige karbonbudsjetter som fornyes hvert tolvte år. På den måten sørger de for at klimapolitikken faktisk fungerer som en *ramme rundt all politikk*.

Vi tror også oppfølgingen av norske klimamål ville styrkes dersom Norge, slik Storbritannia, Danmark, Sverige og flere andre land alt har gjort, etablerte et faglig uavhengig klimaråd. Et slikt råd bør få som ansvar å evaluere den politiske innsatsen opp mot klimalovens mål, samtidig som det gir råd og anbefalinger for videre tiltak.

Vi stiller gjerne opp om departementet ønsker nærmere utdyping av våre forslag.

Med vennlig hilsen

For Norsk klimastiftelse

Lars-Henrik Paarup Michelsen
Daglig leder